

7. 4. 2006

ID: 39746

Vady díla a zaplacení

Není v rozporu s dobrými mravy ve smyslu § 3 odst. 1 obč. zák. požadavek zhotovitele na zaplacení nedoplatku ceny díla, i když dílo vykazovalo vady, které byl zhotovitel povinen odstranit, neboť objednateli nic nebránilo, aby se po zhotoviteli díla domáhal uplatnění práva z odpovědnosti za vady díla, a to samostatnou žalobou nebo započtením proti pohledávce zhotovitele díla na zaplacení doplatku ceny díla. Skutečnost, že objednatel svého práva daného občanským zákoníkem nevyužil, nemůže vyloučit plnění jeho povinnosti - zaplatit doplatek ceny díla.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Odo 644/2003, ze dne 15.4.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně A. k. P., W. & P., v.o.s., správkyně konkursní podstaty úpadce G. E.S.E. s. r. o., proti žalovaným 1) P. K. a 2) M. K., oběma zastoupeným, advokátkou, o zaplacení částky 100 000 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Benešově pod sp. zn. 9 C 661/2001, o dovolání žalovaných proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 12. března 2002, č. j. 22 Co 61/2002 - 77, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Dovolací soud označuje žalobkyni jak ve výroku uvedeno s ohledem na skutečnost, že po nabytí právní moci rozsudku v dané věci se s účinností od 15. 1. 2003 stala správkyní konkursní podstaty úpadce G. E.S.E. s. r. o., se sídlem v O. 1, D. M. č. 26, A. k. P., W. & P., v.o.s., se sídlem v O., S. O., O. č. 18, místo JUDr. V. K., advokátky, se sídlem v O., S. O., O. č. 18.

Okresní soud v Benešově rozsudkem ze dne 30. listopadu 2001 č. j. 9 C 661/2001-54, zamítl návrh žalobkyně, aby jí žalovaní zaplatili částku 100 000 Kč s 12 % úrokem z prodlení od 21. 5. 1999 do zaplacení; zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vyšel ze zjištění, že na základě smlouvy o dílo ze dne 3. 12. 1997 zhotovil úpadce pro žalované rodinný dům stavebnicového systému A. 65, dílo bylo předáno žalovaným dne 21. 5. 1999 a žalovaní doplatek ceny ve výši 100 000 Kč neuhradili, neboť dílo mělo vady. Soud dospěl k závěru, že ujednáním účastníků ve smlouvě o splatnosti poslední splátky ceny díla podle § 7 smlouvy v návaznosti na ustanovení § 9 smlouvy o předání a převzetí díla byl neurčitě sjednán vznik práva na doplacení poslední splátky ceny díla, když toto právo žalobkyně a povinnost žalovaných vzniká podepsáním protokolu o převzetí díla a v rozporu s tím vzniká povinnost zaplatit dílo až po odstranění vad. Smluvní ujednání o splatnosti díla je podle § 37 odst. 1 obč. zák. pro neurčitost neplatné a splatnost díla nastala ve smyslu § 634 odst. 2 obč. zák. převzetím díla dne 21. 5. 1999. Pokud se žalobkyně domáhá práva na zaplacení doplatku ceny díla a přitom úpadce zhotovil dílo pro žalované s vadami, tyto neodstranil, ačkoliv k části odstranění vad se písemně zavázal a k odstranění dalších vad byl žalovanými písemně vyzván, a žalovaní poté museli na odstranění vad vynaložit částku 108 790 Kč, činí tak žalobkyně v rozporu s dobrými mravy, proto je namíste podle § 3 odst. 1 obč. zák. odeprít takovému výkonu práva na zaplacení ceny díla právní ochranu.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 12. března 2002, č. j. 22 Co 61/2002 - 77, rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalovaní jsou povinni zaplatit žalobkyni společně a nerozdílně částku 100 000 Kč s 12 % úrokem z prodlení od 21. 5. 1999 do zaplacení; zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně i odvolacím soudem. Ztotožnil se skutkovými závěry soudu prvního stupně, nikoliv však s právními závěry ohledně neplatnosti ujednání o splatnosti ceny díla pro jejich neurčitost, a ohledně posouzení výkonu práva žalobkyně na zaplacení ceny díla v rozporu s dobrými mravy. Ujednání o platebních podmínkách, tak jak byly ve smlouvě sjednány v § 7, že cena za dílo měla být zaplacená ve třech splátkách, první (ve smlouvě nazvána nultá splátka) ve výši 45 % při podpisu smlouvy splatné v termínu podle faktury, další ve výši 45 % při expedici dodávky a poslední ve výši 10 % při předání a převzetí stavby, není neurčitým a neplatným ujednáním. Jestliže dílo bylo dne 21. 5. 1999 zhotovitelem (úpadcem) předáno a žalovanými převzato s tím, že dílo vykazuje podle článku IX. předávacího protokolu dokončeného díla drobné vady a nedodělky, vznikla žalovaným povinnost ve smyslu § 634 odst. 2 obč. zák. zaplatit žalobkyni nedoplatek díla, přičemž tento požadavek není v rozporu s dobrými mravy ve smyslu § 3 odst. 1 obč. zák. Skutečnost, že dílo vykazovalo vady, které byl úpadce povinen odstranit, nebránila žalovaným, aby se po zhotoviteli díla - úpadci domáhali uplatnění práva z odpovědnosti za vady díla, a to samostatnou žalobou nebo započtením proti

pohledávce zhotovitele díla na zaplacení doplatku ceny díla do doby, než byl na zhotovitele prohlášen konkurs. To, že žalování svého práva daného občanským zákoníkem nevyužili, nemůže být dáváno do souvislosti s oprávněným požadavkem zhotovitele na zaplacení ceny za zhotovení věci a důvodem pro aplikaci § 3 odst. 1 obč. zák.

Proti rozsudku odvolacího soudu podali žalování dovolání z důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., neboť mají za to, že rozsudek odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení. Nesouhlasí se závěrem, že požadavek na zaplacení díla není v rozporu s dobrými mravy ve smyslu § 3 odst. 1 obč. zák., jestliže zhotovitel nesplnil své povinnosti ze smlouvy o dílo řádně a na odstranění vad vlastním nákladem žalování vynaložili částku ve výši 108 790 Kč. Namítají, že pokud odvolací soud posoudil ujednání o splatnosti ceny díla za ujednání určitá a platná, pak nemohl učinit závěr, že doplatek ceny díla je 100 000 Kč, když podle smlouvy měli žalování při předání a převzetí díla zaplatit 10 % ceny, tj. 78 435 Kč. Odvolací soud se měl zabývat i posouzením, zda dílo mělo ve smyslu § 9 smlouvy a předávacího protokolu o předání a převzetí díla jen drobné vady a nedodělky. Žalování navrhli, aby rozsudek odvolacího soudu byl zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas a osobami k tomu oprávněnými (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), řádně zastoupenými advokátem (§ 241 odst. 1 o. s. ř.), je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a opírá se o způsobilý dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., rozhodnutí odvolacího soudu přezkoumal podle § 242 o. s. ř. a neshledal dovolání žalovaných důvodným.

Nesprávným právním posouzením věci ve smyslu § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. je pochybení soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav, tedy případ, kdy byl skutkový stav posouzen podle jiného právního předpisu, než který měl být správně použit, nebo byl-li sice aplikován správně určený právní předpis, ale soud jej nesprávně interpretoval (vyložil nesprávně podmínky obecně vyjádřené v hypotéze právní normy a v důsledku toho nesprávně aplikoval vlastní pravidlo, stanovené dispozicí právní normy).

Podle § 634 odst. 2 obč. zák., není-li dohodnuto jinak, platí se cena až po skončení díla. Splatnost ceny díla tedy nastává, není-li dohodnuto jinak, až po provedení díla, tedy současně s odevzdáním a převzetím díla objednatel.

Odvolací soud ze skutkového zjištění, že žalování dílo převzali předávacím protokolem dne 21. 5. 1999, dospěl ke správnému právnímu závěru, že dílo bylo provedeno, a objednatelé – žalování jsou povinni zaplatit podle § 634 odst. 2 obč. zák. zhotoviteli – žalobkyni cenu díla. Správně i uzavřel, že případné vady díla nemohou odůvodnit nezaplacení díla, ale mohou být jen důvodem k uplatnění odpovědnosti za vady díla, jestliže dílo bylo žalovanými převzato. Právo na zaplacení ceny díla totiž nastává i v případě, že dílo je vadné, ale objednatel jej s vadami převzal. Objednatel má v takovém případě možnost ve smyslu § 645 odst. 1 obč. zák. uplatnit právo z odpovědnosti za vady, které má věc při převzetí objednatel. Toto ustanovení nerozlišuje, zda vady jsou drobného či vážného charakteru. Proto je nedůvodná námitka dovolatelů, že odvolací soud nevzal v úvahu, že dílo nemělo v době převzetí ve skutečnosti vady jen drobné. Podle uvedeného ustanovení má objednatel právo uplatnit odpovědnost za vady i u vad, které se vyskytnou po převzetí věci v záruční době. Zhotovitel by neměl právo na zaplacení ceny díla, jestliže by dílo nebylo provedeno ve smyslu § 633 odst. 1 obč. zák. podle smlouvy řádně (bez vad) a v dohodnuté době a objednatel by dílo nepřevzal. V daném případě však druhá podmínka pro uplatnění možnosti dílo zhotoviteli nezaplatit nenastala, neboť žalování dílo převzali a nevyužili možnosti ustanovení § 650 obč. zák., podle něhož má objednatel povinnost převzít jen zhotovené dílo (srov. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18. dubna 2002, sp. zn. 33 Odo 48/2002, publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, svazek 16, Balák, Púry, a kol., C.H.Beck, r. 2002, pod č. C 1149).

Nedůvodná je i námitka dovolatelů, že doplatek ceny díla neměl být posouzen za oprávněný ve výši 100 000 Kč, když podle § 7 smlouvy měli žalování při předání a převzetí díla zaplatit 10 % ceny, tj. 78 435 Kč. Smlouva totiž v § 7 řešila jen platební podmínky, přičemž cena díla byla stanovena v § 6 ve výši 784 350 Kč, a jestliže ze skutkových zjištění vyplynulo, že po převzetí díla činil nedoplatek díla částku 100 000 Kč, nikoliv jen 78 435 Kč, je otázka výše jednotlivých splátek ceny díla a jejich splatnosti pro posouzení nároku na zaplacení nedoplatku ceny díla ve smyslu § 634 odst. 2 obč. zák. právně nerozhodná.

Správný je i závěr odvolacího soudu, že není v rozporu s dobrými mravy ve smyslu § 3 odst. 1 obč. zák. požadavek žalobkyně na zaplacení nedoplatku ceny díla, i když dílo vykazovalo vady, které byla žalobkyně povinna odstranit, neboť žalovaným nic nebránilo, jak konstatoval odvolací soud, aby se po zhotoviteli díla domáhali uplatnění práva z odpovědnosti za vady díla, a to samostatnou žalobou nebo započtením proti pohledávce zhotovitele díla na zaplacení doplatku ceny díla do doby, než byl na zhotovitele prohlášen konkurs. Skutečnost, že žalování svého práva daného občanským zákoníkem nevyužili, nemůže vyloučit plnění jeho povinnosti – zaplatit doplatek ceny díla. Uplatnila-li následně žalobkyně své zákonné právo na zaplacení díla ve smyslu § 634 odst. 2 obč. zák., nemůže tato skutečnost

vést k závěru, že by přiznání tohoto nároku bylo v rozporu s dobrými mravy (srov. rozsudek Nejvyššího soud České republiky ze dne 16. května 2003, sp. zn. 33 Odo 77/2003).

Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. lze rozhodnutí odvolacího soudu přezkoumat jen z důvodů uplatněných v dovolání. Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny. Protože nebylo zjištěno a ani dovolateli tvrzeno, že by rozsudek odvolacího soudu byl postižen takovými vadami, Nejvyšší soud České republiky, aniž nařídil jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.), dovolání žalovaných podle § 243b odst. 2 o. s. ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Práva dětí](#)
- [Náklady řízení](#)
- [Odmítnutí dovolání](#)
- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Omezení vlastnického práva veřejným prostranstvím a bezdůvodné obohacení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Opomenuté vyjádření účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Služební poměr](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Pohledávka](#)
- [Náhrada škody](#)